Partij voor de Dieren

Jaarverslag 2015

Inleiding

2015 stond voor de Partij voor de Dieren in het teken van drie succesvolle verkiezingen, en daarmee ook van groei en vernieuwing. Het zetelaantal is daardoor hard gegroeid: de partij heeft nu maar liefst 50 zetels in 33 fracties! De nieuwe zetels zijn te danken aan de geweldige uitslag van de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen en de daar uit voortkomende getrapte verkiezingen voor de Eerste Kamer - met dank aan de inzet van velen!

In elke provincie waar we meededen, behaalden we succes: in twee provincies gingen we van nul naar één zetel, en in de provincies waar we al zetels hadden, is het zetelaantal verdubbeld of zelfs verdriedubbeld. Ook het aantal waterschapszetels en Eerste Kamerzetels van de partij is verdubbeld. Daarmee hebben we nu 2 Tweede Kamerzetels, 2 Eerste Kamerzetels, 1 zetel in het Europees parlement, 18 in de Provinciale Staten, 15 in de Waterschappen en 12 in gemeenteraden. Naast groei was er ook ruimte voor vernieuwing. Meest in het oog springend was het nieuwe logo van de partij, dat we succesvol hebben ingezet in de verkiezingscampagnes. Ook in de Eerste Kamer brengen we vernieuwing met Christine Teunissen die met 29 jaar als jongste Kamerlid de Senaat in kwam.

Maar sommige dingen veranderen niet; we houden vast aan onze idealen!

Verkiezingen

Hou vast aan je idealen - dat was natuurlijk ook de slogan van de verkiezingscampagnes in 2015. Want ook in provincie en waterschappen maakt de Partij voor de Dieren het verschil. Voor de Partij voor de Dieren gaat politiek over waarden. Over hoe wij de samenleving zó kunnen inrichten dat mensen en dieren er in harmonie kunnen samenleven, op een manier dat de generaties na ons een schone en leefbare aarde erven. Juist doordat provincies en waterschappen grote invloed hebben op het beleid omtrent dieren, natuur en milieu, heeft de Partij voor de Dieren hier een belangrijke aanjaagfunctie.

Provinciale Staten

Een goed voorbeeld is de zorg voor de natuur. De Nederlandse regering heeft deze taak eerst verwaarloosd en daarna bij de provincies over de schutting gegooid. Dit maakt dat de Partij voor de Dieren in de provincie een nog belangrijkere rol heeft te vervullen dan ze al had. Want meer dan ooit bepaalt de provincie hoe onze leefomgeving eruit ziet. Veel van de natuurgebieden in Nederland staan onder druk – en de dieren die er leven staan aan tal van bedreigingen bloot. Denk aan de plezierjacht. Jaarlijks worden twee miljoen dieren in het wild doodgeschoten, en nog eens twee miljoen raken gewond door de kogels.

Bij de verkiezingen op 18 maart 2015 heeft de Partij voor de Dieren in tien provincies deelgenomen: Groningen, Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Noord-Brabant en Limburg. Het was de eerste keer dat de partij meedeed aan de verkiezingen in Friesland. De Partij voor de Dieren behaalde in elk van deze provincies tenminste één zetel, met een totaal van 18 zetels in tien Staten. Dat is een winst van maar liefst 11 zetels: een groeifactor van 2,5.

Waterschappen

Gelijktijdig met de Provinciale Statenverkiezingen vonden verkiezingen voor de waterschappen plaats. Ook daar heeft de Partij voor de Dieren een belangrijke rol te vervullen. Mensen, dieren en natuur kunnen niet zonder voldoende en schoon drink- en oppervlaktewater. Dijken en kades moeten veilig en duurzaam zijn, de klimaatverandering maakt dit des te urgenter. En bij het vaststellen van het waterpeil mogen de natuur en de biodiversiteit niet ondergeschikt gemaakt worden aan economische belangen - helaas is dat geen vanzelfsprekendheid.

De Partij voor de Dieren heeft deelgenomen in acht waterschappen: Waterschap Amstel, Gooi en Vecht; Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden; Hoogheemraadschap van Delfland; Waterschap Hunze en Aa's; Wetterskip Fryslân; Waterschap Noorderzijlvest; Hoogheemraadschap van Rijnland en Waterschap Rivierenland. In elk van deze waterschappen is tenminste één zetel behaald. Het aantal waterschapszetels is daarbij ruim verdubbeld, van 7 naar 15 zetels.

Marianne Thieme en de vertegenwoordigers van de Provinciale Staten en de waterschappen op het voorjaarscongres

Eerste Kamer

Op 26 mei 2015 vonden de getrapte verkiezingen voor de Eerste Kamer plaats, waarbij alle Statenleden de leden voor de Eerste Kamer kiezen. De positieve uitslag van de voorafgaande Provinciale Statenverkiezingen verzekerde de partij van twee zetels in de Eerste Kamer. Om nog een extra zetel te bemachtigen is gekozen voor een voorkeurscampagne voor Christine Teunissen, de tweede kandidaat op de lijst. De nadruk van deze campagne lag op het 'renoveren' van de Eerste Kamer, oftewel de ambitie van Christine Teunissen om als relatief jong Eerste Kamerlid een frisse wind door de Eerste Kamer te laten waaien.

Campagneactiviteiten
De Partij voor de Dieren heeft door het hele land campagne gevoerd om de verkiezingen te ondersteunen. De kandidaat-Statenleden hebben samen met actieve leden actie gevoerd voor kwesties die in hun eigen provincie spelen. Carla van Viegen (Zuid-Holland) heeft bijvoorbeeld actie gevoerd voor het behoud van de duinen, Marco van der Wel (Noord-Brabant) heeft aandacht gevraagd voor een veilig leefgebied voor wilde zwijnen en Bram van Liere (Noord-Holland) heeft geprotesteerd tegen het vergassen van ganzen rondom Schiphol en presenteerde hierbij zonnepanelen als diervriendelijke én duurzame verjagingsmethode.

Ook Marianne Thieme en Esther Ouwehand waren veel in het land voor de campagne, samen met kandidaten en actieve leden. Zo heeft Marianne Thieme een aantal provincies symbolisch jachtvrij verklaard en heeft Esther Ouwehand in verschillende provincies actie gevoerd tegen mestvergisters.

Werkgroepen en afdelingen hebben door het hele land vertoningen van One Single Planet georganiseerd, de film die de NGPF samen met de Partij voor de Dieren maakte over over rendementsdenken, de grote duurzaamheidsproblemen die onze planeet bedreigen en de mogelijke oplossingen om de aarde leefbaar te houden voor komende generaties. Die vertoningen werden afgesloten met een nagesprek met een Kamerlid van de Partij voor de Dieren.

Marianne Thieme bij de vertoning van *One Single Planet*

Campagnemateriaal

De campagne is verder kracht bijgezet met materialen als posters en flyers. Werkgroepen en afdelingen hebben deze door het land verspreid. Ter voorbereiding hierop heeft het partijbureau speciaal voor actieve leden van werkgroepen en afdelingen de workshop 'Overtuig de kiezer' georganiseerd.

18 MAART VERKIEZINGEN
PROVINCIALE STATEN

Hou vast aan je idealen

Partij voor de Dieren

De Partij voor de Dieren komt op voor kwetsbare waarden door niet alleen te kijken naar financiële kortetermijnbelangen, maar vooral naar de invloed die beslissingen hebben op mens, dier, natuur en milieu.

Provincies hebben grote invloed op het beleid omtrent dieren, natuur en milieu. De Partij voor de Dieren heeft in dat opzicht een aanjaagfunctie in de provincies. Denk aan het tegenhouden van megastallen, het pleiten voor koeien in de wei, meer ruimte voor natuur en het afblazen van jachtvergunningen.

Ruimte voor de natuur
De regering heeft de zorg voor de natuur bij de provincies over de schutting gegooid. Dit maakt de rol van de Partij voor de Dieren in de provincie nog belangrijker. Want meer dan ooit zal de provincie bepalen hoe onze leefomgeving eruit ziet.

Stop de plezierjacht
Jaarlijks worden één miljoen dieren in het wild doodgeschoten, zonder enige noodzaak, puur voor de lol van de jager. Een onbekend aantal dieren raakt gewond door de kogels. Wij willen een einde aan de plezierjacht. Onze inzet: van vogelvrij naar kogelvrij!

Naar een duurzame economie
De Partij voor de Dieren vindt dat de provincie een krachtige koploper moet worden als het gaat om een schoon milieu, een gezonde leefomgeving en het stimuleren van een duurzame economie, waarbij hergebruik het uitgangspunt is en veel minder grondstoffen nodig zijn.

Je stem telt ook voor de Eerste Kamer
Verkiezingen voor Provinciale Staten worden door veel kiezers als minder belangrijk gezien, maar juist de provincie beslist over bijvoorbeeld megastallen en jacht. Het gaat bovendien niet alleen om het kiezen van Statenleden. De Statenleden kiezen in mei de Eerste Kamer en daarom gaan deze verkiezingen óók over de vraag of het huidige kabinet een meerderheid krijgt in de nieuwe Eerste Kamer. De Partij voor de Dieren verzet zich in de Eerste Kamer tegen de grote bezuinigingen van dit kabinet op onder andere de zorg, verpleegtehuizen en onderwijs. Een extra reden om te gaan stemmen!

Opkomen voor kwetsbare waarden
Dieren, natuur en milieu hebben onze zorg en bescherming nodig tegen het recht van de sterkste. En dat is ook in het belang van mensen; voor onze generatie én voor de generaties na ons.

Help op 18 maart het verschil te maken:
Kies Partij voor de Dieren

Wij staan voor een nieuwe, herkenbare politiek en houden vast aan onze idealen. Opkomen voor dieren, natuur en milieu heeft niets te maken met het oude 'links' of 'rechts' in de politiek. Onze volksvertegenwoordigers staan op de bres voor alles wat écht van waarde is.

Hilije Keller, lijsttrekker Provinciale Staten Utrecht

Onze idealen in Utrecht:

- Stop de vee-industrie, de veehouderij moet diervriendelijker, duurzaam, kleinschalig en regionaal worden.
- Er moet een verbod komen op megastallen, géén megamorfose van ons platteland.
- Er moet een verbod komen op het onverdoofd ritueel slachten (de huidige Eerste Kamer wees ons wetsvoorstel daarover af, zorg daarom voor een nog sterkere Partij voor de Dieren in de provincie en dus in de Eerste Kamer).
- Stop de hobbyjacht, dieren moeten de ruimte krijgen.
- Er komt geen verbreding van de A27, ook niet bij Amelisweerd.
- Geen bezuiniging op natuur, maar realisering van robuuste verbindingszones tussen natuurgebieden om dieren de ruimte te geven. De Ecologische Hoofdstructuur moet voorrang krijgen.
- Utrecht stelt structureel geld beschikbaar voor de opvang van zieke en gewonde in het wild levende dieren.
- Damherten, edelherten en wilde zwijnen zijn welkom in de provincie Utrecht.
- Koeien horen in de wei en niet jaarrond te worden opgesloten in een stal.
- Zonne-energie, windmolens en waterkracht in plaats van kernenergie, kolencentrales en schaliegas.
- De provincie Utrecht zet zich in voor het behoud van het Groene Hart.
- Bescherm natuur en omwonenden tegen landbouwgif.
- De Utrechtse provinciale wegen moeten veiliger voor mens en dier. (Daarom de maximumsnelheid waar nodig naar 60 kilometer per uur.)

utrecht.partijvoordedieren.nl · partijvoordedieren · @PvdDUtrecht

Waterschapsverkiezingen

Het is hoog tijd dat ook waterschappen voorrang geven aan dieren, natuur en milieu.

Landbouwgif en meststoffen veroorzaken sterfte onder planten en dieren. De natuurlijke trek van vissen wordt door stuwen en waterkeringen belemmerd. In gemalen komen dieren op een gruwelijke wijze aan hun einde. De wrede bestrijding van muskusratten veroorzaakt veel dierenleed.

De Partij voor de Dieren wil natuurvriendelijke oevers, waarin dieren zich kunnen voortplanten, vestigen en kunnen schuilen. Stuwen en gemalen moeten visveilig zijn, zodat vissen en andere waterdieren kunnen migreren van en naar hun paaigebieden. Wij pleiten daarnaast voor een peilbeheer waarbij weidevogels voldoende voedsel kunnen vinden. Dit voorkomt ook verdere bodemdaling. In de landbouw mag niet langer met landbouwgif en meststoffen worden gewerkt.

Tot nu toe zijn waterschappen vooral gericht op korte termijn mensenbelangen, vooral die van landbouw en andere bedrijven. Dierenwelzijn en natuur komen er bekaaid van af. Met uw stem gaan wij dat veranderen!

Kies daarom ook in het waterschap
Partij voor de Dieren

De flyer

Provinciehuis Limburg

Provinciehuis Flevoland

Ook is er campagne gevoerd met radiospots, video's, social media en met een campagnecentrum op de website, waar alle ins en outs over de campagne te vinden waren. Het campagnecentrum stond in het teken van social media. Mensen konden hier makkelijk hun account omtoveren in campagnestijl, YouTube-filmpjes bekijken en delen, radiospots terugluisteren, meedoen met tweetdonaties of de 100 redenen om Partij voor de Dieren te stemmen tweeten.

De Provinciale Staten verkiezingsprogramma's met de titel 'Jouw idealen in (..naam provincie..)' waren digitaal beschikbaar. Voor mensen met een licht verstandelijke beperking was er een algemeen verkiezingsprogramma voor alle provincies beschikbaar in eenvoudige taal. Voor blinden en slechtzienden was op de website een gesproken versie van het algemene verkiezingsprogramma te vinden. Voor de waterschappen was één algemeen verkiezingsprogramma in het Nederlands digitaal beschikbaar. Zowel het Friese Provinciale Staten verkiezingsprogramma als het algemene waterschap verkiezingsprogramma waren ook beschikbaar in het Fries.

Activiteiten voor leden en geïnteresseerden

Natuurwerkdagen

Leden van de partij gingen op 27 februari en 18 september aan de slag om de natuurgebieden van de Partij voor de Dieren in Daarle te onderhouden. De partij verwierf de natuurgebieden nadat zij in 2013 een 'woudfunding-actie' startte als protest tegen de bezuinigingen op en het verlies van natuur in Nederland, waarbij Staatsbosbeheer stukken natuur in de veiling deed. In samenwerking met Landschap Overijssel organiseerde de partij twee natuurwerkdagen, waarop een deel van het achterstallig onderhoud werd aangepakt. De Partij voor de Dieren kiest voor zo natuurlijk mogelijk beheer. Dat wil zeggen dat natuurlijke processen zo veel mogelijk hun eigen gang moeten kunnen gaan.

Actief tijdens de natuurwerkdag

Gay Pride
De Partij voor de Dieren deed zaterdag 1 augustus voor de tweede keer mee in de botenparade van de Gay Pride in Amsterdam. De elektrische boot van de Partij voor de Dieren, met ongeveer 100 partijleden aan boord, was omgebouwd tot een groene oase met vlinders. Het gekozen vlinderthema stond voor transformatie: van rups naar vlinder. De Partij voor de Dieren staat voor een transformatie naar een meer plantaardig voedselpatroon. Het thema stond ook symbool voor de coming out en zijn wie je wilt zijn: je ontpoppen tot een prachtig individu zoals rupsen zich ontpoppen tot een vlinder. Kortom: respect voor de aarde en al haar bewoners.

De boot van de Partij voor de Dieren tijdens de Gaypride

Lezing Steve Wise
Op 26 juni gaf de Amerikaan Steve Wise een bijzondere lezing voor partijleden in de historische Oude Zaal van de Tweede Kamer. Steve Wise vertelde over zijn werk als dierenrechtenadvocaat bij zijn organisatie Nonhuman Rights Project. Deze organisatie zet zich in voor dieren die hun hele leven opgesloten zitten, zoals proefdieren, dieren in dolfinaria en dierentuinen en circusdieren. Met een gang naar de rechter probeert Steve Wise deze dieren vrij te krijgen.

Steve Wise in de Oude Zaal van de Tweede Kamer

Voorvertoning Racing Extinction
In samenwerking met Discovery Channel organiseerde de partij op 30 november 2015 speciaal voor partijleden een voorvertoning van de film Racing Extinction in het Tweede Kamergebouw. Racing Extinction is een documentaire die het verband tussen de uitstoot van fossiele brandstoffen en het uitsterven van vele diersoorten in kaart brengt. Met behulp van undercoverwerk weten de filmmakers de illegale handel in bedreigde diersoorten bloot te leggen.

Rondleidingen Tweede Kamer
In 2015 zijn vier rondleidingen in de Tweede Kamer georganiseerd. Leden kregen hierbij een inkijkje in het directe werkgebied van de Tweede Kamerfractie, met als afsluiter een ontmoeting met één van de Eerste of Tweede Kamerleden van de Partij voor de Dieren, waarbij natuurlijk ook gelegenheid was tot het stellen van vragen.

Burgerinitiatief: Stop de hobbyjacht
In 2015 is het burgerinitiatief 'Stop de hobbyjacht' gestart. Het burgerinitiatief heeft als doel om de jacht op de vijf vrij bejaagbare diersoorten (hazen, konijnen, fazanten, wilde eenden en houtduiven) – dat geen enkel maatschappelijk doel dient – te beëindigen. Het burgerinitiatief is een initiatief vanuit burgers en wordt ondersteund door de Partij voor de Dieren. De partij vervult hierbij vooral een faciliterende rol. Het burgerinitiatief is in 2015 gelanceerd in tien provincies.

Website
De Partij voor de Dieren gebruikt haar website op vele manieren; als informatiemiddel, archief en in combinatie met sociale media. De website informeert onder andere over het werk van de verschillende fracties van de partij, de activiteiten van het partijbureau en allerlei achtergrondinformatie zoals de standpunten. De website van de Partij voor de Dieren is dan ook constant in ontwikkeling.

Scholing
Als groeiende partij is het van groot belang dat ook ons talent meegroeit, in kwantiteit en kwaliteit. Daarbij speelt scholing een belangrijke rol.

In 2015 vond daarom alweer voor de zesde keer de kaderopleiding plaats voor actieve partijleden die hun talenten willen ontplooien. De opleiding bestond uit vijf cursusdagen over de thema's persoonlijke presentatie, politieke vorming, dierenbescherming in heden en verleden, argumenteren & debatteren en pers & publiciteit.

Nieuw in 2015 is de zesdelige masterclass die van start ging onder leiding van Marianne Thieme. In deze masterclass doorlopen de deelnemers (veelal volksvertegenwoordigers) een breed opgezet programma dat met name gericht is op de landelijke politiek.

Voorafgaand aan de Provinciale Staten en waterschapsverkiezingen is de workshop 'Overtuig de kiezer' georganiseerd. Deze workshop is speciaal ontwikkeld voor de actieve leden van afdelingen en werkgroepen, zodat zij goed beslagen ten ijs komen als ze stands bemannen, flyeren en activiteiten organiseren voor de verkiezingen. Tijdens de workshop kwamen verschillende manieren aan bod om met kiezers in gesprek te gaan, en om hen te overtuigen een stem uit te brengen op de Partij voor de Dieren.

Daarnaast zijn er in 2015 op-maat-cursussen social media en websitebeheer gegeven aan actieve leden.

Congres
Op 29 maart 2015 vond het 21e partijcongres plaats in Congrescentrum Zonheuvel te Doorn, met zo'n 300 deelnemers. Tijdens dit congres werd teruggeblikt op de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen en werden de gekozen volksvertegenwoordigers in de bloemen gezet. Thomas Widdershoven van ontwerpbureau Thonik was aanwezig om het nieuwe partijlogo toe te lichten. Hoogleraar Henriëtte Prast gaf een lezing over keuzegedrag met betrekking tot vleesconsumptie. Er werd gestemd over een motie over de Oostvaardersplassen. De motie haalde het niet. Wel werd afgesproken een aparte bijeenkomst te organiseren over dit gebied. Tot slot werden de nieuwe leden van het partijbestuur benoemd en eindigde Marianne Thieme de dag met een speech over de groei van de Partij voor de Dieren en de ambities en uitdagingen die voor de partij in het verschiet liggen.

Werkgroepen en afdelingen
De Partij voor de Dieren is actief in alle provincies in Nederland. Er zijn in totaal zes afdelingen: Groningen, Friesland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en Gelderland. Onder deze afdelingen vallen meerdere lokale werkgroepen. Ook in de zes provincies zonder afdeling is een werkgroep actief: in Limburg, Noord-Brabant, Flevoland, Overijssel, Drenthe en Zeeland.

In 2015 hebben de afdelingen en werkgroepen weer tal van activiteiten georganiseerd. Buiten de verkiezingsperiode om focusten deze activiteiten zich vooral op ledenbinding en ledenwerving. Ook

hebben de afdelingen en werkgroepen ervoor gezorgd dat de Partij voor de Dieren zichtbaar aanwezig was bij allerlei demonstraties, zoals de TTIP manifestatie, de Klimaatparade, de March against Monsanto en de Megazat manifestatie.

TTIP manifestatie in Amsterdam

Er werden ook andere acties gevoerd: de werkgroepen Limburg en Zeeland zijn in opstand gekomen tegen de erbarmelijke situatie van een circusolifant, werkgroep Gouda heeft een aantal zwerfafvalopruimacties gehouden, afdeling Noord-Holland organiseerde een excursie in de Amsterdamse Waterleidingduinen in de bronsttijd van de damherten en afdeling Utrecht heeft met behulp van donaties een koe van de slacht gered.

Actie van werkgroep Gouda

Partijbureau

Met drie verkiezingen in 2015 is veel aandacht gegaan naar het ontwikkelen en begeleiden van de verkiezingscampagnes. Onderdeel daarvan was het verzorgen van alle campagnemateriaal in de nieuwe huisstijl.

Daarnaast heeft het partijbureau ook in 2015 weer acties en activiteiten voor leden verzorgd, zoals er filmvertoningen, lezingen, natuurwerkdagen, rondleidingen door de Tweede Kamer en een congres. Voor de flyeracties van onze actieve leden zijn verkiezingsflyers, een dierendagflyer en een feestdagenflyer ontwikkeld, om mensen op straat bekend te maken met de speerpunten van de partij.

Verder hebben medewerkers van het partijbureau in 2015 weer duizenden telefoontjes, e-mails en vragen via facebook en twitter afgehandeld. Social media is een belangrijk communicatiemiddel: met name facebook en twitter worden dagelijks ingezet om in contact te blijven met de achterban. Via social media verspreiden we onze nieuwsberichten, en we ontwikkelen campagnes exclusief voor

social media. Met succes, want het aantal volgers, het aantal gedeelde berichten en de interactie bleven ook in 2015 toenemen: de partij had op facebook eind 2015 meer dan 50.000 volgers! Dat is meer dan welke andere politieke partij in Nederland dan ook.

Het partijbureau houdt zich ook bezig met ledenservice, ledenwerving en ledenadministratie. De jaarlijkse bijdrage van onze leden zijn van groot belang voor veel van de activiteiten van de partij: hoe meer middelen, hoe meer we kunnen doen. Eind oktober is daarom een proef gestart met een belactie om leden te vragen of zij hun jaarlijkse bijdrage aan de partij zouden willen verhogen. Deze proef pakte positief uit en is vervolgens uitgebreid naar alle leden die vóór 2015 lid geworden zijn.

Partijbestuur

Het bestuur van de Partij voor de Dieren bestond begin 2015 uit Luuk Folkerts (voorzitter), Gerard Kuipers (penningmeester), Frank Wassenberg (algemeen bestuurslid) en Elze Boshart (algemeen bestuurslid).
Tijdens het congres van 29 maart 2015 is Floriske van Leeuwen benoemd tot secretaris en Marjolein Heesters tot algemeen bestuurslid. Na het voorjaarscongres van 2015 is Luuk Folkerts afgetreden als voorzitter. Floriske van Leeuwen heeft de functie van tijdelijk voorzitter op zich genomen, Elze Boshart heeft de functie van secretaris tijdelijk van haar overgenomen. Eind 2015 was de samenstelling van het partijbestuur als volgt: Floriske van Leeuwen (tijdelijk voorzitter), Elze Boshart (tijdelijk secretaris), Gerard Kuipers (penningmeester), Frank Wassenberg (algemeen bestuurslid) en Marjolein Heesters (algemeen bestuurslid).

Volksvertegenwoordigers

Als eerste politieke partij die niet de korte termijn belangen van de mens centraal zet, maar de gehele planeet en ál haar bewoners, zetten onze volksvertegenwoordigers dierenrechten, natuur en milieu nadrukkelijk op de politieke agenda. Zij zetten zich in voor de waarden die er écht toe doen: mededogen, duurzaamheid en een respectvolle omgang met mens en dier.

Daarbij maken onze volksvertegenwoordigers ruimschoots gebruik van de middelen die zij ter beschikking hebben: ze dienen moties in, vragen debatten aan, stemmen over wetten en stellen vragen. En ook buiten de Kamers, Staten, raden en waterschappen zijn ze actief, zoals eerder in dit verslag al te lezen viel.

Hieronder een greep uit de werkzaamheden van onze volksvertegenwoordigers. Maar we verwijzen ook graag naar onze website, waar elke fractie te vinden is, evenals een overzicht van de successen in 2015: pvdd.nl/successen.

Tweede Kamer

Altijd voor de dieren
Ook in 2015 is er maar één echte partij voor de dieren. In de campagne tegen de bio-industrie hebben we weer een aantal slagen gewonnen. De Tweede Kamer wil dat Nederland als eerste land ter wereld stopt met CO2-bedwelming bij varkens. Ook schaarde de Kamer zich achter onze motie om geen belastinggeld naar een megastal in Oekraïne te sturen.

Dankzij de PvdD heeft de Tweede Kamer zich uitgesproken tegen de import van gekloonde huisdieren en heeft het kabinet de relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld erkend.

Ook voor de dieren in het wild heeft de PvdD weer een aantal stappen gezet. Zo gaat het kabinet, door moties van de PvdD, een importverbod op jachttrofeeën onderzoeken en diervriendelijke ganzenverjagingsmethoden stimuleren bij provincies. Op aandringen van de PvdD spreekt het kabinet zowel Japan en Denemarken aan op de dolfijnenslachtingen, als ook Canada op de jacht op zeehonden. De initiatiefnota die Marianne Thieme indiende voor het sluiten van de plezierjacht, haalde het helaas niet omdat de PvdA de nota niet steunde - ondanks eerdere toezeggingen om de plezierjacht te beëindigen. Tegelijkertijd met de initatiefnota werd de nieuwe Wet natuurbescherming in de Tweede Kamer behandeld. De PvdD diende 27 amendementen in, onder meer voor het afschaffen van de dubbele pet van jachtopzichters, een verbod op het afschieten van dieren in draag- en zoogtijd, een verbod op de import van jachttrofeeën van bedreigde diersoorten en geen jacht in natuurgebieden.

Gif
Nederland kent het hoogste gifgebruik in de wereld. Teelten zoals de bollenteelt, bloementeelt, de glastuinbouw en de fruit- en uienteelt gebruiken enorme hoeveelheden zeer giftige middelen. Het hoge gifgebruik trekt een zware wissel op de biodiversiteit en de volksgezondheid. Door de aanjaagfunctie van de Partij voor de Dieren zijn de verhoudingen rondom landbouwgif gekanteld. Waar het landbouwblok altijd de baas was, is onder aanvoering van de Partij voor de Dieren de zorg over het hoge gifgebruik in de Nederlandse landbouw de afgelopen jaren gegroeid in het parlement. Inmiddels heeft een meerderheid

van de Tweede Kamer voorstellen van de partij gesteund om een aantal zeer gevaarlijke bestrijdingsmiddelen te weren van de akkers en uit de schappen: neonicotinoïden, glyfosaat, schimmelbestrijders en het grondontsmettingsmiddel metam-natrium. Begin 2015 bleek uit een peiling hoe groot de steun onder de Nederlandse bevolking inmiddels is: 75% van de bevolking is voor een verbod op bijendodende pesticiden.

De Partij voor de Dieren heeft de Tweede Kamer er in 2015 ook van weten te overtuigen dat hormoonverstoorders zo snel mogelijk van de markt moeten verdwijnen. Hormoonverstorende stoffen zitten in allerlei producten waar mensen dagelijks mee in aanraking komen, zoals plastic verpakkingen, cosmetica en ook in groente en fruit die zijn bespoten met landbouwgif (bv. Roundup) en cosmetica.

Vuurwerk

De Partij voor de Dieren riep als eerste politieke partij om een vuurwerkverbod en heeft vuurwerk hoog op de agenda van de Tweede Kamer gezet en gehouden. De partij wordt hierin steeds meer gesteund door een groot deel van de bevolking en verschillende maatschappelijke groeperingen. Ook onze gemeenteraadsfracties maken zich hard voor een vuurwerkverbod, verschillende gemeenten nemen inmiddels maatregelen door het instellen van vuurwerkvrije zones. Intussen gaat de strijd voor een jaarwisseling zonder (particulier) vuurwerk door, want alleen dan is Oud & Nieuw echt een feest voor alle mensen, dieren en milieu!

TTIP

Ook in 2015 leidt de Partij voor de Dieren het verzet tegen TTIP. Zowel in de Tweede Kamer als in Europa, provincies, gemeenten en waterschappen verzetten volksvertegenwoordigers zich met hand en tand tegen dergelijke vrijhandelsverdragen. Marianne Thieme sprak duizenden demonstranten toe tijdens de TTIP-manifestatie in Amsterdam. In veel gemeenten en provincies werden moties en vragen ingediend tegen TTIP. In Amsterdam, Arnhem, Groningen, Friesland en Limburg zijn deze in 2015 ook aangenomen. De Partij voor de Dieren is tegen TTIP en andere vrijhandelsakkoorden omdat deze de democratie ondermijnen en grote negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu, dierenwelzijn, volksgezondheid en voor de keuzevrijheid en privacy van consumenten. Mensenrechten en duurzaamheid mogen niet wijken voor economische kortetermijnbelangen. De harmonisering van productstandaarden en veiligheidsvoorschriften binnen TTIP zal er toe leiden dat de Europese standaarden voor onder andere milieu en dierenwelzijn omlaag gehaald zullen worden.

Marianne in haar speciale Prinsjesdag-outfit

Europese demonstratie tegen TTIP

Demonstratie tegen TTIP in Amsterdam

Klimaat en energie
Eind 2015 leidde Marianne Thieme de Tweede Kamerdelegatie naar de klimaatconferentie in Parijs. Onder leiding van de PvdD-fractievoorzitter sprak de delegatie met de Nederlandse regering, maatschappelijke organisaties, buitenlandse parlementariërs en het bedrijfsleven over de voortgang in het onderhandelingsproces voor een nieuw klimaatakkoord. De Kamerleden hebben zich in Parijs vooral laten informeren over hoe op internationaal niveau afspraken worden gemaakt over het beperken van de uitstoot van broeikasgassen en over het aanpassen aan klimaatverandering. Deze informatie wordt door de Kamerleden gebruikt voor de debatten die na de klimaattop zullen volgen met het kabinet.

Op aandringen van de Partij voor de Dieren heeft de Tweede Kamer 'nee' gezegd tegen gaswinning bij Terschelling. En na een felle strijd heeft een overweldigende meerderheid van de Tweede Kamer er in 2015 eindelijk mee ingestemd om de bewijslast bij schade door gaswinning, zoals in Groningen, weg te halen bij de slachtoffers en neer te leggen bij de NAM. Ook heeft de partij afgedwongen dat het kabinet niet zonder overleg met de Kamer in beroep mocht gaan tegen de historische uitspraak in de Klimaatzaak die Urgenda tegen de staat aangespannen had.

Vluchtelingen
De Partij voor de Dieren maakt zich zorgen over het groeiend aantal vluchtelingen in de wereld. De sterk toenemende stroom vluchtelingen laat niet alleen de grote zorgen zien van mensen uit verre landen die in grote problemen verkeren, maar brengt ook zorgen met zich mee voor de mensen hier. De Partij voor de Dieren zet zich in de Tweede Kamer in voor het benoemen van de voedingsbodem voor oorlog en geweld en voor het wegnemen van die voedingsbodem. Want conflicten in herkomstlanden van de vluchtelingen ontstaan steeds vaker door voedselschaarste die voortkomt uit klimaat- en waterproblemen. De NAVO voorziet 'wateroorlogen'. Onderzoekers van Columbia University noemen de Syrische burgeroorlog een 'klimaatoorlog'. Dankzij een motie van de Partij voor de Dieren moet het kabinet het effect van klimaatverandering op vluchtelingenstromen erkennen. Mededogen en duurzaamheid in samenhang, kunnen ervoor zorgen dat mensen in nood nu worden geholpen, en straks geen reden meer hebben om hun eigen land te ontvluchten.

Provinciale Statenfracties
De rol van de Statenleden is nog belangrijker nu de regering de zorg voor de natuur over de schutting gegooid heeft bij de provincies. Want meer dan ooit bepaalt de provincie hoe onze leefomgeving eruit ziet. Veel van de natuurgebieden in Nederland staan onder druk – en de dieren die er leven staan aan tal van bedreigingen bloot. Daarmee is het meer dan ooit belangrijk dat we ook in de provincies de rol van haas in de Marathon vervullen.

Altijd voor de dieren
Statenleden van de PvdD blijven fel strijden tegen de komst van nieuwe megastallen en tegen de uitbreiding van bestaande veehouderijen en mestfabrieken. Zo is mede dankzij de inzet van de PvdD de komst van een megastal in Wichmond (Gelderland) – vooralsnog – tegengehouden en wil de provincie Utrecht dankzij een PvdD-motie strengere regels voor mest en landbouwgif. In Limburg, Noord-Brabant en Zuid-Holland hebben de Statenfracties zich ingezet tegen de uitbreiding van nertsenfokkerijen. En toen Friesland te kampen had met een muizenplaag, heeft de fractie zich ingezet om niet de muizen te bestrijden, maar om de achterliggende oorzaken aan te pakken, zoals de lage grondwaterstanden.

In Gelderland moest het gebruik van een zogeheten nekbreekapparaat gestaakt worden nadat de Partij voor de Dieren een gedeputeerde ontmaskerde die ten onrechte de suggestie wekte dat het apparaat goedgekeurd was door een dierenarts. Op initiatief van de PvdD sprak de Kamer zich in december uit voor het stimuleren van pilots met de Agrilaser, een lasermechanisme dat op diervriendelijke wijze ganzen verjaagd om overlast te voorkomen. In Overijssel heeft de PvdD-fractie inmiddels zo'n proef afgedwongen.

In alle provincies waar we vertegenwoordigd zijn, werd door PvdD-Statenleden gestreden tegen het vergassen van ganzen en tegen de jacht op ganzen. Er wordt niet alleen door Nederlandse jagers op ganzen gejaagd, er zijn ook buitenlandse jagers die op 'ganzenjachtvakantie' naar Nederland komen.

De jacht op katten was al in acht provincies verboden. Dankzij de Partij voor de Dieren is kattenjacht sinds 2015 ook verboden in Zuid-Holland en Brabant.

In actievoor de ganzen

Klimaat en energie
Na een motie van de Partij voor de Dieren gaat de Provincie Flevoland in kaart brengen wat de mogelijkheden zijn die de provincie heeft om klimaatverandering tegen te gaan en de uitstoot van broeikasgassen verder te doen terug dringen. De provincie Groningen gaat inzetten op een nullijn voor mijnbouw onder het Groninger deel van de Waddenzee.

En in Noord-Holland moeten Gedeputeerde Staten dankzij de Partij voor de Dieren proefprojecten starten met groene geluidschermen van bamboe, kokosvezels of andere innovatieve maatregelen nemen op meerdere locaties waar de hinder van wegverkeer hoog is.

Gemeenteraden

Altijd voor de dieren
Natuurlijk volgen onze gemeenteraadsfracties hoe het in hun gemeente staat met dierenwelzijn, of de gemeente een dierenwelzijnsnota heeft opgesteld en vooral ook of de gemeente zich daaraan houdt. In Den Haag wordt nu op aandringen van de Partij voor de Dieren voorlichting gegeven over verantwoord huisdierenbezit, en in Utrecht en Buren zal in vervolg op onze aangenomen Tweede Kamermotie aandacht besteed worden aan de relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld. In de grote steden zet de Partij voor de Dieren zich in om te voorkomen dat dieren en natuur de dupe worden van de 'festivalisering' van natuurgebieden en parken. In Vlagtwedde en Buren is gestreden tegen uitbreiding van de veehouderij, evenals in Rotterdam, waar de gemeenteraadsfractie de komst van een megastal tegen heeft weten te houden.

Steeds meer gemeenten keren zich tegen het oplaten van ballonnen, in 2015 is het oplaten van ballonnen ook verboden in Amsterdam en Arnhem, en na protest in Apeldoorn schrapte de Jumbo een ballonenwedstrijd. Veiliger voor dieren, en beter voor het milieu. De fractie Groningen heeft zich ingezet tegen de aanleg van de Zuidelijke Ringweg, onder meer omdat de weg vleermuizen zou verstoren.

Klimaat en energie

In Rotterdam en Den Haag zijn de klimaatambities van de gemeente dankzij onze raadsleden aangescherpt. Zo gaat de gemeente Den Haag bijvoorbeeld inzetten op energie neutrale woningen. Een amendement van de PvdD Gouda ervoor gezorgd dat de gemeente haar financiën duurzamer moet gaan beheren.

Bomenkap

In de twaalf gemeenten waar de Partij voor de Dieren vertegenwoordigd is vraagt de partij veelvuldig aandacht voor het onnodig kappen van bomen. Onder meer in Leiden, Pijnacker-Nootdorp, Buren, Utrecht en Den Haag is kritiek geuit op het onnodig kappen van bomen door de gemeente.

Protest van PvdD Utrecht in de raadszaal

Waterschappen

De waterschapbestuurders van de Partij voor de Dieren zetten zich - ook in 2015 - in voor onder andere visveilige gemalen, schoner water, een schonere bodem, natuurvriendelijke oevers en een

Actie voor visveilige stuwen en gemalen

schonere bodem. En tegen verdroging van natuurgebieden, tegen oxidatie van veengebieden, tegen de wrede en geldverslindende muskusrattenjacht en tegen vermaak met dieren zoals hengelen en viswedstrijden.

Zo is Rijnland verscheidene visveilige gemalen en stuwen rijker. Hierdoor kunnen vissen gemakkelijker van het ene naar het andere water migreren. In De Stichtse Rijnlanden zijn er maatregelen genomen voor te water geraakte dieren, zoals katten. Er zijn kattentrapjes en klimtouwen geplaatst om verdrinking te voorkomen. En op aandringen van de PvdD in Hunze en Aa's is dat het eerste waterschap dat een notitie dierenwelzijn zal opstellen.
Natuurlijk zet de PvdD zich ook in de waterschappen in voor duurzamer beleid. In Amstel, Gooi en Vecht zullen bijvoorbeeld op aandringen van de Partij voor de Dieren zonnepanelen worden gebruikt bij de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Eerste Kamer

Ook in de Eerste Kamer drukte de fractie een stempel op het politieke debat door in bijdragen en opinieartikelen te pleiten voor een radicale koerswijziging, onder meer voor de vergroening van ons belastingstelsel en een duurzame landbouw en door te pleiten tegen de aanleg van nieuwe snelwegen (Wet tijdelijke tolheffing Blankenburgtunnel en A15).

Verder heeft Senator Niko Koffeman begin 2015 aangifte gedaan tegen een jachtopzichter wegens de illegale jacht op houtsnippen. En toen de Eerste Kamer de nieuwe Wet Natuurbescherming behandelde, heeft de PvdD zich ook hier met hand en tand tegen de invoering verzet, onder andere door meer moties in te dienen dan in de Eerste Kamer gebruikelijk is.

Ook moet er op aandringen van de Partij voor de Dieren een wet komen om de melkveehouderij grondgebonden te maken. De regering probeerde het met een Algemene Maatregel van Bestuur te regelen, maar nu er een wet van gemaakt wordt, ontstaan er meer mogelijkheden om de toename van megastallen tegen te houden en koeien weidegang te bieden.

Eerste Kamerlid Christine Teunissen heeft bij de viering van 200 jaar grondwet en Staten-Generaal geprotesteerd tegen discriminatie en uitbuiting. Tijdens de viering in de Ridderzaal droeg ze een jurk met een statement tegen kinderarbeid.

Christine bij de viering van 200 jaar grondwet

Europees Parlement

Altijd voor de dieren
Op aandringen van de Partij voor de Dieren wordt een Europese dierenwelzijnsstrategie opgesteld voor de jaren 2016 tot 2020 om bestaande dierenwelzijnsregels beter te handhaven en als Europa vaker in te grijpen als er sprake is van dierenleed.

Ook is het voorstel van onze EU-fractie aangenomen om de herkomst van verwerkt vlees (bijvoorbeeld in pizza's en lasagnes) duidelijk op het etiket te vermelden. En vlees en andere producten van gekloonde dieren wil de EU dankzij de Partij voor de Dieren helemaal gaan verbieden.

Verder is het verbod op zeehondenbont dit jaar aangescherpt. Er golden nog enkele uitzonderingen, maar ook Europees zeehondenbont moet nu volledig uit de winkel verdwijnen.

Acties
Europarlementariër Anja Hazekamp heeft in Brussel meer dan 320.000 handtekeningen tegen foie gras overhandigd aan de Europese Com-missie.

De film One Single Planet, die de NGPF samen met Marianne Thieme maakte, is eind juni op grote schermen vertoond tijdens een tentoonstelling in het Europees Parlement te Brussel.

One Single Planet in het Europees Parlement

Tot slot
2015 was het jaar van het groeiende verzet. De Provinciale Statenverkiezingen in maart zijn erg succesvol verlopen, met een groeifactor van ruim 2,5 heeft de PvdD relatief de grootste winst geboekt van alle landelijke partijen. In de waterschappen steeg de partij van 7 naar 15 zetels en de verkiezingen voor de Eerste Kamer hebben tot een zetelverdubbeling geleid.

Mede mogelijk gemaakt door de inzet van actieve leden, medewerkers, volksvertegenwoordigers en natuurlijk onze kiezers.

Partijbestuur Partij voor de Dieren, maart 2016